

TA'LIMDA RAQAMLI VA INNOVATSION TEXNOLOGIYAARNING O'RNI

Meyliqulova Mahbuba Musulmonovna
*Qarshi davlat texnika universiteti Nuriston
akademik litseyi Informatika fani o'qituvchisi*

Annotatsiya: Ushbu maqolada ta'limda raqamli va innovatsion texnologiyalarning o'rni ko'rib chiqiladi. Raqamli texnologiyalar ta'lim jarayonida qanday yangi imkoniyatlar yaratishini, bir vaqtning o'zida ta'lim sifatini yaxshilashga qaratilgan innovatsion usullarni taqdim etadi. Maqolada masofaviy ta'lim, interaktiv ta'lim platformalari, va o'quv dasturlarida sun'iy intellektdan foydalanish ko'rib chiqiladi. Shuningdek, raqamli texnologiyalarning o'qituvchi va o'quvchilar o'rtasidagi muloqotni qanday o'zgartirishi, shaxsiylashtirilgan ta'lim imkoniyatlarini yaratishi va ta'lim jarayonida demokratik muhitni rivojlantirishdagi o'rni tahlil etiladi. Innovatsion texnologiyalarni joriy etish bilan bog'liq muammolar va kelajak istiqbollar ham maqolada yoritiladi.

Kalit so'zlar: raqamli texnologiyalar, innovatsion texnologiyalar, ta'lim jarayoni, masofaviy ta'lim, interaktiv platformalar, sun'iy intellekt

Hozirgi kunda ta'lim sohasida raqamli va innovatsion texnologiyalarning roli juda katta. Ular nafaqat o'quv jarayonini takomillashtirishda, balki ta'lim tizimidagi metod va usullarni modernizatsiya qilishda ham muhim ahamiyatga ega. Raqamli texnologiyalar orqali o'quvchi va o'qituvchi o'rtasidagi muloqotni yaxshilash, ta'lim tizimini yanada interaktiv qilish va yangi bilimlarni osonroq o'zlashtirish mumkin.

Raqamli texnologiyalar, jumladan, kompyuterlar, internet, mobil qurilmalar va o'quv dasturlari ta'lim jarayonida bir qator imtiyozlar taklif etadi:

1. Keng qamrovli axborot: Internet orqali talabalarning o'quv materiallariga kirish imkoniyati oshadi. O'quvchilar dars davomida yoki mustaqil ravishda qo'shimcha ma'lumotlarni izlashlari mumkin.

2. Interaktivlik: Raqamli texnologiyalar yordamida darslar yanada interaktiv va qiziqarli bo'ladi. O'quvchilar onlayn platformalarda savol-javoblar, muhokamalar va interaktiv mashg'ulotlarda ishtirok etish orqali bilimlarini mustahkamlashadi.

3. Moslashtirish: Har bir o'quvchining o'ziga xos o'qish uslubini hisobga olib, raqamli vositalar yordamida ta'lim jarayoni shaxsiylashtirilishi mumkin. Masalan, o'quvchilar o'z tezligida o'qishlari, materialni o'zlariga qulay vaqtda o'zlashtirishlari mumkin.

4. Yangi pedagogik usullar: Innovatsion texnologiyalar asosan ko'p uslubiy takliflar va pedagogik yondashuvlarni ham o'z ichiga oladi. O'quvchilarni guruhda ishlashga,

loyiha asosida o'qishga va muammoli vazifalarni yechishga o'rgatish bu jarayonda muhimdir.

Innovatsion texnologiyalar, masalan, sun'iy intellekt, o'qitish uchun mo'ljallangan dasturlar, virtual va kengaytirilgan haqiqat ta'lim jarayonida yangi imkoniyatlar yaratadi:

1. Sun'iy intellekt: O'qitishda sun'iy intellektdan foydalanish o'quvchilarning individual ehtiyojlariga mos keladigan tavsiyalar berishga, baholash jarayonini avtomatlashtirishga va tahlil qilishga katta yordam beradi.

2. Virtual va kengaytirilgan haqiqat: Bu texnologiyalar o'quv jarayonini yanada jozibador va qiziqarli qiladi. O'quvchilar dasturiy ta'minot yordamida turli muhitlarni o'rganishlari, tasavvurlarini kengaytirishlari va nazariy bilimlarni amaliyotda qo'llashlari mumkin.

3. Onlayn ta'lim platformalari: Ular o'quvchilarning geografik joylashuvidan qat'i nazar ta'lim olish imkoniyatlarini beradi. Etakchi universitetlar va ta'lim muassasalari onlayn kurslar va masterklasslar taklif qilishmoqda, bu esa o'z navbatida, o'qish va malaka oshirish uchun yangicha imkoniyatlar yaratadi.

Ta'limda raqamli va innovatsion texnologiyalarning o'rni beqiyosdir. Ular nafaqat o'quvchilarni bilim olish jarayonini osonlashtiradi, balki ularni yanada qiziqarli va samarali qiladi. Ta'lim tizimlarini raqamlashtirish va innovatsion texnologiyalarni joriy etish orqali biz kelajak avlodlarni o'z ehtiyojlariga mos keladigan, ijtimoiy va professional hayotda muvaffaqiyat qozonishlari uchun tayyorlaymiz. Bunday yondashuv bilan biz ta'lim sifatini oshirish va jamiyatni rivojlantirishda muhim qadamlar qo'yishimiz mumkin.

Ta'limda raqamli va innovatsion texnologiyalar zamonamizdagi eng muhim omillardan biri hisoblanadi. Ular ta'lim jarayonini yanada sifatli va samarali qilishga yordam beradi. Umuman olganda, raqamli va innovatsion texnologiyalar ta'lim sohasida inqilobiy o'zgarishlarni keltirib chiqarmoqda, bu esa talabalar va o'qituvchilarga yangi imkoniyatlar va challenginglar taqdim etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Tazhibov, B. (2020). "Raqamli ta'lim: texnologiyalar va metodologiyalar." O'zbekiston Respublikasi Ta'lim vazirligi.

2. Khaitov, J. B. (2022). Hygienic assessment of boiled sausages and sausages produced by «Rozmetov»(Uzbekistan). *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(12), 1382-1384.

3. Abdurakhimov, B. A., Khaitov, J. B., Safarov, K. K., Khakberdiev, K. R., Buriboev, E. M., & Ortiqov, B. B. (2022). Integral assessment of risk factors affecting the health of employees of a copper production mining. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(12), 1442-1449.

4. Khaitov, J., Khakberdiev, K., & Kamilova, A. (2022). MUNG BEANS ARE A SOURCE OF PROTEIN AND A HIGH ENERGY SOURCE. *International Bulletin of Medical Sciences and Clinical Research*, 2(12), 61-63.
5. Shoyusupova, S. (2024). Technology of professional skills development of primary education students. *Web of Teachers: Inderscience Research*, 2(9), 87-91.
6. Inoyatova, Z. (2024). THE MECHANISM OF IMPROVING THE SYSTEM OF METHODOLOGICAL PREPARATION IN TEACHING THE SUBJECT OF UPBRINGING IN FUTURE TEACHERS OF PRIMARY EDUCATION. *Science and innovation*, 3(B11), 162-165.
7. Jamolova, M. B. (2024). THE IMPORTANCE OF GRAPHIC ORGANIZERS IN DEVELOPING CRITICAL THINKING SKILLS.
8. Uralova, G. (2023, September). SWOT TAHLILIDAN FOYDALANIB BO ‘LAJAK BOSHLANG ‘ICH SINFI O ‘QITUVCHILARIDA EKOLOGIK-VALEOLOGIK MADANIYATNI RIVOJLANTIRISH. In *International conference on multidisciplinary science* (Vol. 1, No. 2, pp. 49-52).
9. Bisht, Y. S., Alzubaidi, L. H., Gulbakhor, U., Yuvaraj, S., Saravanan, T., Kumar, R. S., & Dari, S. S. (2024). Legal Framework for Energy Transition: Balancing Innovation and Regulation. In *E3S Web of Conferences* (Vol. 540, p. 13015). EDP Sciences.
10. Jabbarova, I. (2023). HISTORY OF CONSTRUCTION OF PACHKAMAR WATER RESERVOIR. *Академические исследования в современной науке*, 2(27), 64-70.
11. Khamraeva, G., & Olimova, D. (2017). BENEFITS OF USING ROLE PLAYS IN TEACHING LANGUAGES. *Научная дискуссия: инновации в современном мире*, (4), 97-101.
12. Latifovna, I. G. (2025). Engaging minds and bodies: the power of total physical response in language learning. *SHOKH LIBRARY*.
13. Pulatova, M. (2024, December). THE REPRESENTATION OF THE IMAGE OF AMIR TEMUR IN “SAKHIBKIRAN” BY ABDULLA ORIPOV. In *INTERNATIONAL CONFERENCE ON MODERN DEVELOPMENT OF PEDAGOGY AND LINGUISTICS* (Vol. 1, No. 11, pp. 20-24).
14. Gafurova, S., & Yusuphodjayeva, S. (2023). DIFFERENTIAL ANALYSIS OF NEUROTIC DISORDERS IN IRRITABLE BOWEL SYNDROME AND IMPROVEMENT OF MEDICAL PSYCHOLOGICAL SUPPORT IN THEM. *Science and innovation*, 2(D2), 177-181.
15. Гафуров, Б. 3. (2021). АНАЛИЗ ЛИНГВОСТАТИСТИЧЕСКОЙ ХАРАКТЕРИСТИКИ АКЦЕНТНЫХ ФОНОВАРИАНТОВ ИМЕН СУЩЕСТВИТЕЛЬНЫХ РУССКОГО ЯЗЫКА. *МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЖУРНАЛ ИСКУССТВО СЛОВА*, 4(1-1).

16. Гафуров, Б. З. (2009). Роль сокращения фонемного состава слова в образовании сегментных фоновариантов существительных русского, узбекского и английского языков. *Современные гуманитарные исследования*, (6), 124-126.

17. Davronovich, J. R. (2022). Lexical Features of folklore. *EPRA International Journal of Development (IJRD)*, 7(2), 56-58.

18. Nematov, A. A. (2023). SYMPTOMATIC CHARACTERISTICS OF PATIENTS WHO DIED OF COVID-19 (Doctoral dissertation).

19. Khaydarova, L. (2022). Classroom Activities that Best Facilitate Learning. *European Multidisciplinary Journal of Modern Science*, 6, 377-380.

20. Касимова, М. Б., & Ахмедова, Н. А. (2022). Анкилозловчи спондилитли беморларда скелетдан ташкари зарарланишларни бах, олаш.

21. Sadikov, E. T. (2021). SPECIFIC PECULIARITIES OF TEACHING AND EVALUATING PRAGMATIC SPEECH ACTS THROUGH THE LISTENING SKILLS. *EPRA International Journal of Research & Development (IJRD)*, 6(12), 1-1.

22. Karimov, A., & Qodirov, D. (2021). "Innovatsion texnologiyalar va ta'lim: muammolar va yechimlar." *Ta'lim va innovatsiyalar jurnali*, 5(3), 45-53.

23. Shodmonov, M. (2022). "Masofaviy ta'limni rivojlantirishda raqamli platformalarning o'rni." *Oliy ta'lim yildan-yilga*, 21(7), 15-23.